

No. 48197

**Turkey
and
Romania**

Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania on the reciprocal promotion and protection of investments. Bucharest, 3 March 2008

Entry into force: *8 July 2010 by notification, in accordance with article 11*

Authentic texts: *English, Romanian and Turkish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Turkey, 6 January 2011*

**Turquie
et
Roumanie**

Accord entre le Gouvernement de la République turque et le Gouvernement de la Roumanie sur la promotion et la protection réciproques des investissements. Bucarest, 3 mars 2008

Entrée en vigueur : *8 juillet 2010 par notification, conformément à l'article 11*

Textes authentiques : *anglais, roumain et turc*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Turquie, 6 janvier 2011*

[ROMANIAN TEXT – TEXTE ROUMAIN]

A C O R D
ÎN TRE
GUVERNUL REPUBLICII TURCIA
ȘI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA
RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR

Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României denumite în cele ce urmează "Părțile Contractante",

În dorința de a dezvolta relațiile de cooperare economică existente între cele două state,

Fiind decise să încurajeze și să creeze condiții favorabile pentru investițiile investitorilor din Republica Turcia pe teritoriul României și ale investitorilor din România pe teritoriul Republicii Turcia,

Recunoscând că protejarea investițiilor, în cadrul acestui Acord, stimulează inițiativa în acest domeniu și crește bunăstarea economică a ambelor state,

Au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1
DEFINIȚII

În sensul prezentului Acord:

(a) Termenul "investitor al unei Părți Contractante" înseamnă, în ceea ce privește fiecare Parte Contractantă următorii subiecți care au făcut investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legile și reglementările naționale ale acelei Părți Contractante:

(i) o persoană fizică care este cetățean al Republicii Turcia sau un cetățean al României, în conformitate cu legile în vigoare;

(ii) persoane juridice, inclusiv companii, corporații, asociații de afaceri care sunt constituite sau organizate în conformitate cu legile și reglementările naționale ale acelei Părți Contractante și care au sediul împreună cu activitatea economică efectivă pe teritoriul acelei Părți Contractante.

(b) Termenul "investiții" înseamnă în conformitate cu legile și reglementările naționale ale Părții Contractante care găzduiește investiția, orice fel de active, și include, fără a se limita la:

(i) acțiuni sau orice alt fel de participare la o companie;

(ii) proprietăți mobile și imobile și drepturi de proprietate precum ipoteci, garanții și gajuri sau drepturi similare de proprietate;

(iii) profituri reinvestite;

(iv) pretenții bănești sau pretenții asupra garanției de bună execuție având valoare financiară și fiind asociate unei investiții;

(v) drepturi de proprietate industrială, inclusiv drepturi cu privire la brevete, mărci de comerț, nume comerciale, modele industriale, know-how și fond comercial și de proprietate intelectuală;

(vi) concesiuni conferite prin lege sau prin contract, îndeosebi concesiuni referitoare la prospectarea, extracția și exploatarea resurselor naturale.

Numitul termen se va referi la toate investițiile directe realizate conform legilor și reglementărilor interne ale acelei Părți Contractante pe teritoriul căreia au fost realizate investițiile. Termenul investiții acoperă toate investițiile făcute pe teritoriul unei Părți Contractante înainte sau după intrarea în vigoare a acestui Acord.

(c) Termenul „profituri” înseamnă sumele provenite dintr-o investiție și includ mai ales, dar nu numai, profituri, dividende, dobânzi, redevențe, venituri de capital sau onorarii.

(d) Termenul „teritoriu” înseamnă, cu privire la ambele Părți Contractante, teritoriul, marea teritorială și spațiul aerian deasupra acestora precum și suprafețele marine și submarine asupra cărora fiecare Parte Contractantă este îndreptățită să-și exercite, în conformitate cu dreptul internațional, suveranitatea, drepturile suverane sau de jurisdicție.

ARTICOLUL 2

PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA INVESTIȚIILOR

(1) Fiecare Parte Contractantă va promova și va admite, pe teritoriul său, investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante în conformitate cu legile și reglementările naționale.

(2) Fără a aduce prejudicii măsurilor adoptate de Uniunea Europeană, investițiile investitorilor oricărei Părți Contractante vor beneficia întotdeauna de un tratament just și echitabil și se vor bucura de o protecție adecvată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante. Niciuna din Părțile Contractante nu va afecta prin măsuri nerezonabile sau discriminatorii gestionarea, întreținerea, folosința, posesia, extinderea sau administrarea acestor investiții.

ARTICOLUL 3

TRATAMENTUL NAȚIONAL ȘI TRATAMENTUL NAȚIUNII CELEI MAI FAVORIZATE

(1) Fiecare Parte Contractantă va acorda, pe teritoriul său, investiției investitorilor celeilalte Părți Contractante, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă investitorilor săi sau investitorilor unui stat terț, care dintre acestea este mai favorabil.

(2) Prevederile privind tratamentul național și de națiune cea mai favorizată din acest Acord nu se vor aplica avantajelor actuale și viitoare acordate de oricare dintre Părțile Contractante în virtutea calității de membru sau asociat al unei uniuni vamale, economice sau monetare, piețe comune sau zone libere de comerț, investitorilor proprii, ai statelor membre ai respectivei uniuni, piețe comune sau zone libere de comerț, sau oricărui alt stat terț. Aceste tratamente nu se vor referi nici la avantajele pe care oricare din Părțile Contractante le acordă investitorilor dintr-un stat terț în virtutea unui acord privind dubla impozitare sau a altor acorduri reciproce de natură fiscală.

(3) Fiecare Parte Contractantă va respecta toate obligațiile asumate cu privire la investițiile pe teritoriul său ale investitorului celeilalte Părți Contractante.

ARTICOLUL 4

EXPROPRIERE ȘI DESPĂGUBIRE

(1) Investițiile făcute de investitorii uneia dintre Părțile Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu vor fi expropriate sau naționalizate sau supuse altor măsuri cu efect similar, cu excepția cazului când sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) măsurile sunt adoptate în scop public, în conformitate cu procedura legală;

(b) măsurile nu sunt discriminatorii;

(2) Despăgubirea va corespunde cu valoarea corectă de piață a investiției la data exproprierii sau la data la care aceasta a fost făcută publică, care dintre acestea survine prima, și va fi efectiv realizabilă, liber transferabilă și efectuată fără nicio întârziere. În eventualitatea în care plata despăgubirii întârzie, investitorul va primi dobândă pentru perioada de întârziere la efectuarea plății.

(3) La cererea investitorului, suma despăgubirii poate fi recalculată de către un tribunal sau alt organ competent al Părții Contractante unde s-a realizat investiția.

ARTICOLUL 5 COMPENSAREA PIERDERILOR

Investitorii unei Părți Contractante ale căror investiții de pe teritoriul celeilalte Părți Contractante suferă pierderi din motive de război sau conflict armat, stare de urgență la nivel național, revoltă, insurecție sau tulburări pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, vor primi de la cea din urmă un tratament cu privire la despăgubiri sau alte aranjamente, nu mai puțin favorabil față de cel pe care respectiva Parte Contractantă îl acordă propriilor săi investitori sau investitorilor dintr-un stat terț. Fără a prejudicia măsurile adoptate de Uniunea Europeană, plățile, dacă este cazul, care rezultă din acest Articol, vor fi liber transferabile.

ARTICOLUL 6 SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR REFERITOARE LA INVESTIȚII

(1) În sensul acestui Articol, un diferend investițional este definit ca un diferend care implică:

(a) interpretarea sau aplicarea unei autorizații de investiție acordată de autoritatea de investiții străine a unei Părți Contractante unui investitor al celeilalte Părți Contractante, sau

(b) o încălcare a unui drept conferit sau creat de acest Acord cu privire la o investiție.

(2) Orice diferend între o Parte Contractantă și un investitor al celeilalte Părți Contractante, cu privire la o investiție a acelui investitor pe teritoriul primei Părți Contractante, se va soluționa pe cât posibil pe cale amiabilă, prin consultări și negocieri între părțile în litigiu.

(3) Dacă diferendul nu poate fi soluționat prin consultări și negocieri în termen de șase luni de la data solicitării soluționării, atunci diferendul va fi înaintat, la alegerea investitorului, către:

(a) Centrul Internațional pentru Reglementarea Diferențelor referitoare la Investiții (ICSID) înființat prin Convenția pentru Reglementarea Diferențelor referitoare la Investiții între State și Persoane ale altor State, încheiată la Washington la 18 martie 1965, în cazul în care ambele Părți devin semnatare ale acestei Convenții;

b) un tribunal arbitral ad-hoc constituit în conformitate cu Regulile de Arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL).

(4) Trimiterea diferențelor cu privire la investiții la Centrul Internațional pentru Reglementarea Diferențelor referitoare la Investiții se va realiza potrivit procedurii prevăzute în Convenția pentru Reglementarea Diferențelor referitoare la Investiții între State și Persoane ale altor State, deschisă spre semnare la Washington la 18 martie 1965.

(5) Tribunalul arbitral va decide în baza normelor de drept, luând în considerare izvoarele de drept în următoarea ordine:

- prevederile acestui Acord și ale altor Acorduri relevante între Părțile Contractante;
- legislația în vigoare a Părții Contractante interesate;
- prevederile acordurilor speciale referitoare la investiții;
- principiile generale de drept internațional recunoscute de ambele Părți Contractante.

(6) Fără a prejudicia prevederile paragrafele 3 și 4 din acest Articol;

Potrivit notificării trimise de Republica Turcia Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor referitoare la Investiții (ICSID), denumit în cele ce urmează „Centrul”, în data de 3 martie 1989, potrivit Art.24 (4) din „Convenția pentru Reglementarea Diferendelor referitoare la Investiții între State și Persoane ale altor State”:

(a) numai diferendele care provin direct din activitățile de investiții care au obținut permisiunea necesară, dacă este cazul, în conformitate cu legislația relevantă din Republica Turcia cu privire la capitalul străin, și care au demarat efectiv, vor fi supuse jurisdicției Centrului sau oricărui alt mecanism internațional de soluționare a litigiilor;

(b) diferendele referitoare la proprietate și drepturi de proprietate asupra unor proprietăți imobiliare intră total sub jurisdicția tribunalelor din Turcia și în consecință nu vor fi trimise spre soluționare Centrului sau altui mecanism internațional de soluționare a litigiilor, și

(c) referitor la art.64 din „Convenția pentru Reglementarea Diferendelor referitoare la Investiții între State și Persoane ale altor State”:

Republica Turcia nu va accepta înaintarea litigiilor care survin între Republica Turcia și altă Parte Contractantă cu privire la interpretarea sau aplicarea „Convenției pentru Reglementarea Diferendelor referitoare la Investiții între State și Persoane ale altor State”, care nu se rezolvă prin negociere la Curtea Internațională de Justiție.

(7) Decizia de arbitraj va fi definitivă și obligatorie pentru toate părțile în diferend. Fiecare Parte Contractantă se angajează să pună în aplicare decizia potrivit legislației naționale.

ARTICOLUL 7 TRANSFERURI

(1) Fără a prejudicia măsurile adoptate de Uniunea Europeană, fiecare Parte Contractantă va permite cu bună credință ca toate transferurile referitoare la o investiție să se facă liber și fără întârziere în și din teritoriul său. Aceste transferuri includ:

(a) profituri;

(b) sume din vânzarea totală sau parțială sau lichidarea investiției;

(c) plăți efectuate pentru rambursarea creditelor pentru investiții și a dobânzilor legale;

(d) onorarii de administrare și asistență tehnică;

(e) câștiguri nete ale persoanelor care au voie să lucreze la investiția făcută pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

(2) Transferurile se vor efectua fără întârziere în valuta convertibilă în care s-a realizat investiția sau în orice altă valută convertibilă convenită de investitori la cursul de schimb în vigoare la data transferului.

ARTICOLUL 8 SUBROGAREA

(1) Dacă investițiile unui investitor al unei Părți Contractante sunt asigurate împotriva riscurilor necomerciale în cadrul unui sistem stabilit prin lege, orice subrogare a asigurătorului în drepturile, pretențiile numitului investitor potrivit termenilor acelei asigurări vor fi recunoscute de către cealaltă Parte Contractantă. Totuși, prin subrogarea drepturilor sale asigurătorului, investitorul nu va fi exonerat de obligațiile sale privind investițiile.

(2) Dacă una din Părțile Contractante, în virtutea unei garanții împotriva riscurilor necomerciale pentru o investiție realizată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, efectuează plăți către proprii săi investitori, aceasta este subrogată în drepturile, pretențiile și acțiunile numitului investitor ca și în obligațiile legate de aceste drepturi, potrivit condițiilor respectivei garanții.

(3) Asigurătorul sau garantul nu va avea dreptul să exercite orice alte drepturi în afara celor la care ar fi avut drept de exercitare investitorul.

(4) Diferențele dintre o parte contractantă și un asigurător sau garant vor fi soluționate potrivit prevederilor de la Art.6 sau 10 din acest Acord, după caz.

ARTICOLUL 9 INVESTIȚIILE EXISTENTE

Investițiile făcute de investitorii uneia din Părțile Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, înainte de intrarea în vigoare a acestui Acord vor fi și ele supuse prevederilor acestui Acord. Totuși, acest Acord nu se va aplica diferendelor survenite înainte de intrarea sa în vigoare.

ARTICOLUL 10 DIFERENDE ÎNTRE PĂRȚILE CONTRACTANTE

(1) Diferențele dintre Părțile Contractante privind interpretarea și aplicarea acestui Acord vor fi, în măsura posibilului, soluționate prin negocieri directe și semnificative între cele două Părți. Dacă un diferend nu se poate soluționa în termen de șase luni de la începerea negocierilor, atunci, la cererea oricăreia dintre Părțile Contractante, diferendul va fi înaintat unui tribunal arbitral.

(2) Un astfel de tribunal arbitral se va constitui pentru fiecare caz individual în felul următor: în termen de trei luni de la primirea cererii de arbitraj, fiecare Parte Contractantă va numi câte un membru al tribunalului. Cei doi membri vor selecta apoi o persoană dintr-un stat terț, care, cu aprobarea Părților Contractante, va fi desemnat drept Președinte al tribunalului. Președintele va fi numit în termen de trei luni de la data numirii celorlalți doi membri. Dacă în perioadele precizate nu s-au făcut numirile respective, oricare dintre Părțile Contractante poate, în lipsa altei înțelegeri să invite Președintele Curții Internaționale de Justiție să facă numirile necesare. Dacă Președintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, sau dacă este în alt fel în imposibilitatea de a se achita de această funcție, Vicepreședintele va fi invitat să facă numirile necesare. Dacă și Vicepreședintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau nu se poate achita de funcție, atunci următorul membru ca vechime al Curții Internaționale de Justiție, care nu este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, va fi invitat să facă numirile respective.

(3) Tribunalul arbitral va lua deciziile pe baza prevederilor acestui Acord și a altor acorduri încheiate și în vigoare între Părțile Contractante, ca și a principiilor și regulilor generale de drept internațional. Deciziile tribunalului arbitral vor fi luate cu majoritate de voturi și vor fi definitive și obligatorii.

(4) Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile arbitralului propriu și ale reprezentărilor sale la procedurile arbitrale. Costurile cu privire la Președinte și celelalte costuri vor fi suportate în părți egale de Părțile Contractante.

(5) Tribunalul își va stabili propria procedură.

ARTICOLUL 11 INTRAREA ÎN VIGOARE, MODIFICAREA, DURATA ȘI ÎNCETAREA VALABILITĂȚII

(1) Fiecare Parte Contractantă va notifica în scris celeilalte Părți Contractante îndeplinirea procedurilor interne legale de ratificare, necesare în teritoriul său,

pentru intrarea în vigoare a acestui Acord. Acest Acord va intra în vigoare la data ultimei dintre cele două notificări .

(2) Acest Acord va rămâne în vigoare pe o perioadă de zece ani și va continua să rămână în vigoare până când, după expirarea perioadei inițiale de zece ani, oricare dintre Părțile Contractante va notifica în scris celeilalte Părți Contractante intenția sa de încetare a valabilității acestui Acord. Nota de încetare a valabilității va deveni efectivă la un an după ce a fost primită de către cealaltă Parte Contractantă.

(3) Referitor la investițiile efectuate până la data încetării valabilității acestui Acord, prevederile Acordului vor continua să rămână în vigoare pentru o perioadă de încă zece ani începând de la data expirării sale.

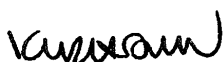
(4) Prin derogare de la paragraful 2 al acestui Articol, în cazul viitoarelor evoluții ale dreptului Uniunii Europene sau aderării Turciei la Uniunea Europeană, acest Acord va fi modificat, dacă va fi necesar, prin consens al Părților Contractante, astfel încât să se asigure conformitatea prevederilor sale cu obligațiile Turciei și ale României decurgând din calitatea de state membre ale UE.

Dacă nu se poate ajunge la un consens, Părțile Contractante vor avea dreptul de a denunța acest Acord. Acordul își va înceta aplicabilitatea în termen de trei luni de la primirea notei de denunțare. În ceea ce privește investițiile făcute sau dobândite înainte de data denunțării acestui Acord și cărora acest Acord li se aplică, prevederile tuturor celorlalte articole din acest Acord vor rămâne în continuare în vigoare pe o perioadă de zece ani de la data denunțării.

(5) Acordul dintre Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României pentru promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Ankara la 24 ianuarie 1991, își va înceta valabilitatea la data intrării în vigoare a acestui Acord.

Semnat la București, în data de 3 martie 2008, în două exemplare originale, fiecare în limbile turcă, română și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergență în interpretare, textul în limba engleză va prevala.

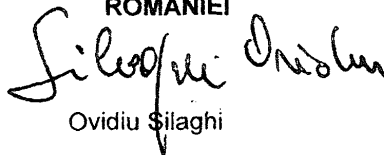
**PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII TURCIA**

Kürşad Tüzmen

Ministru de Stat

**PENTRU GUVERNUL
ROMÂNIEI**

Ovidiu Șilaghi

Ministru pentru Întreprinderi Mici și
Mijlocii, Comerț, Turism și
Profesii Liberale